

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

MARS 2 • 2009

Spännande privatpersoners samlingar på 1800-talet
Sigtuna och Lund – ekonomiskt och industriellt
samarbete på vikingatiden?
En östgötsk "barbar"
Småländsk myntskatt från 1400-talet

Pris 20 kr

Tord Ekström

9 november 1917 – 29 maj 2008

TORD EKSTRÖM avled förra året i en ålder av nittio år. Hans närmaste är dottern Sonja med barnen Alexander, Orestis och Nikolas samt hans vän Ulla.

Tord föddes i Stockholm 1917. Han var yngst i en barnaskara om tre som i övrigt bestod av systemen Siri och brodern Harry. Studentexamen avlades vid Kungsholmens läroverk 1936 och 1944 blev Tord filosofie kandidat i nationalekonomi vid Stockholms högskola. Sedan följde ett antal år med tjänstgöring vid bland annat Handelsdepartementet och LO. Tord författade tillsammans med Gunnar Myrdal och Roland Pålsson debattboken *Vi och Västeuropa*, utgiven 1961 och 1971. År 1973 utnämndes Tord till docent i marknadslära vid Skoghögskolan, en tjänst han innehade fram till sin pensionering.

Tord var mångårig medlem av Svenska Numismatiska Föreningen och flitig besökare vid de evenemang som föreningen anordnade. Tord var även en välkänd budgivare på B. Ahlströms myntauktioner i Stockholm.

För många var nog Tord mest känd som "son till Gunnar", d.v.s. storsamlaren Gunnar Ekström (1883-1969), vars samling – genom Wera Ekströms försorg – så småningom blev grunden till *Gunnar Ekströms stiftelse för numismatisk forskning*. Stiftelsen finansierar landets enda professor i ämnet numismatik – *Gunnar Ekströms professor i numismatik och penningshistoria* vid Stockholms universitet.

Tord var emellertid en flitig myntsamlare själv. Genom eget intresse, och genom sitt yrke såsom nationalekonom verksam vid bland annat LO, riktades hans fokus i stället mot dåvarande Sovjetunionen och Östeuropa. Mynt och andra betalningsmedel från detta geografiska område blev Tords specialitet. Tord påpekade ofta de kulturella band som finns mellan Sverige och nuvarande Ryssland. Det blev ett flertal resor och vistelser i österled och ryska var ett av flera språk som Tord behärskade väl – även om han själv menade att han bara var en novis. Svenska mynt och medaljer,

vilket hans far Gunnar samlat på, intresserade honom inte i någon större utsträckning.

Tord var en mycket social person och det fanns under åren ett par myntsamlare som på regelbunden basis träffades under trevliga former och ibland även reste tillsammans. Den lilla skaran kallade sig lite skämtsamt "de fyras gäng" och bestod av Madeleine Greijer (1920-2000), Tord Ekström, Anders Frösell (1945-2008) och hans Jennifer Sundberg samt, inte att förglömma, Carl-Axel Lindblom. Skaran har decimerats hårt den senaste tiden.

För egen del träffade jag Tord för första gången våren 2001 i samband med att jag inventerade och förtecknade hans fina samling av ryska mynt, medaljer och sedlar på uppdrag av Kungl. Myntkabinetten. Tord köpte mynt och annat från olika mynthandlare och auktionsfirmor, men även från privatpersoner. En stor del av Madeleine Greijers ryska mynt hamnade sedermera hos Tord. Under ett par sommarmånader hjälptes vi åt att få hans omfattande samling (drygt 2 500 poster) strukturerad och förtecknad.

Utöver samlingen av rysk *numismatica* kom även Gunnar Ekströms samling av plåtmynt och den resterande delen av de svenska kungliga medaljerna att ingå i Tords numismatiska samlingar genom gåva från Wera Ekström år 1981. Samtidigt fick Tord det vackra mynt- och medaljskåp som Gunnar låtit tillverka.

Tord berättade en anekdot för mig om sin fars exemplar av det berömda stormyntet av markmyntstyp från Sten Sture den yngres tid. Det var nämligen så att Gunnar förvarade alla sina mynt och medaljer i ovan nämnda mynt- och medaljskåp samt i ett respektingivande kassaskåp av fabrikat Rosengrens. Stormyntet från Sten Sture den yngre förvarade han dock bakom urtavlan i klockfodralet till ett golvur. Stormyntet, som han gav hela 17 000 kr för år 1926, ville han verkligen inte bli av med om något skulle inträffa med samlingen! Golvuret kom så småningom i Tords ägo och han förvarade i sin tur ett dagstidningsurklipp om auktionsförsäljningen av myntet i april 1977 på samma plats i golvuret.

Tord Ekström (1917-2008)

på sin 80-årsdag.

Foto ur familjen Ekströms arkiv.

Samtalen under inventeringsarbetet av de ryska mynten blev många och vi höll därefter kontakten genom åren. Ofta träffades vi på den lokala lunchrestaurangen i kvarteret på Söder i Stockholm där han bodde. Under luncherna avhandlades dels historiska och aktuella numismatiska händelser, dels politik – svensk och utländsk. Tord var mycket road av att debattera och en hel del inspiration fick han nog ur tidskriften *The Economist*, vilken han prenumererade på.

Vi är många som kommer att sakna Tords samlarglädje och debattiver. Avslutningsvis vill jag återge standardfrasen som inledde våra telefonsamtal: "Hur står det till i dag, Tord?" "Hopp om livet!", svarade alltid Tord med en stark stämma. Det blev ett långt och innehållsrikt liv.

Frédéric Elfver

Pressklipp

Euroförfalskare

I Italien har polisen sprängt ett stort nätverk av falskmyntare som har tillverkat eurosedlar och euromynt. Sammanlagt har 94 personer arresterats runt om i Italien. Falskmyntarna har gripits i 16 av Italiens tjugo regioner. Flertalet gripanden gjordes i landets sydliga regioner.

TT-AFP, Rom